

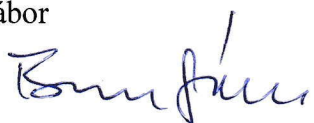
Javaslat
a kunszentmártoni települési értéktárba történő felvételhez

Józsa László tanár, helytörténeti kutató, közéleti ember

Készítette:

Név: Barna Gábor

Aláírás

Település, dátum: Kunszentmárton, 2022. július 2.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslattevő (személy, intézmény, szervezet, vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó adatai:

Név: Barna Gábor

Levelezési cím: 5440 Kunszentmárton, Szent Imre herceg u. 17.

Telefonszám: 20/9206122

E-mail cím: gaborbarnadr@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. a nemzeti érték megnevezése

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport

természeti környezet turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték föllelhetőségének helye: Kunszentmárton

4. Értéktár megnevezése

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Józsa László 1931. május 23-án született Kunszentmártonban.

Itt végezte elemi és polgári iskolaiát, majd felsőfokú tanulmányait az egri Érseki Tanítóképzőben kezdte meg, annak 1948-as államosítása után már az államosított iskolában vette át diplomáját 1950-ben. Munka mellett később elvégezte a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán előbb a történelem, majd a magyar szakot.

1957-ben kötött házasságot Bereczki Erzsébettel. Házasságukból három gyermek született.

1950-től 1957-ig Tiszaföldváron, 1957-től 1991-ben történt nyugalomba vonulásáig szülővárosában, Kunszentmártonban, a Deák Ferenc utcai Általános Iskolában tanított. Keze alól diákgenerációk sora került ki, akiket az anyanyelv szépségére és szeretetére, a magyar történelem, s azon belül a helytörténet önazonosságát erősítő szerepére oktattott és nevelt. 1990 után a hitoktatásban is feladatot vállalt.

A helyi kulturális közéletben fontos szerepeket vállalt. Neki köszönhető, hogy a kunszentmártoni helytörténeti gyűjtemény megkapta a nagykun kerületi börtön egykori épületét, amelyben mindmáig működik. A helyi Szent Márton plébánia egyháztanácsának elnöke volt több évtizeden át, jelenleg tiszteletbeli elnöke. A rendszerváltás idején megszervezte a KDNP helyi csoportját, önkormányzati képviselővé választották (1990-1998). Nevéhez fűződik a munkásmozgalmi utcanevek lecserélése jeles helyi személyiségek nevére, ezzel a helyi öntudatot erősítette. Az új utcanevek leírását könyvben megjelentette.

Elismert helytörténeti kutató. Érdeklődése sokrétű: iskolatörténet, művelődéstörténet, vallási néprajz témaköreiben formálódik. Folyamatosan figyelemmel kíséri a járszági könyvkiadást, s azt recenzálja. 1992-től bekapcsolódott a Szegedi Vallási Néprajzi

Konferenciák munkájába lokális, kunszentmártoni témák feldolgozásával, amelyek a konferenciakötetekben meg is jelentek.

A kunszentmártoni ünnepek rendszeres előadója, a település helytörténeti és egyháztörténeti kutatói kapcsolatainak ápolója (Jászapáti, Nagyvárad, Szeged). Gyakori vendége a jázsági honismereti találkozókknak.

Kocsár Miklós zeneszerző számára ő írta a szöveggönyvet a Szent Márton oratóriumhoz, amelyet nagy elismeréssel és sikerrel mutattak be a budapesti Mátyás templomban, majd több alkalommal és más helyszínen.

6. Indoklás az értéktárba történő fölvtel mellett

Józsa László helytörténeti kutatói munkássága kimagasló, példaértékű. Első nagyobb munkája saját iskolája, az ún. Nagyiskola 150 éves történetének megírása volt 1968-ban. Ezt követően több könyve és számos tanulmánya jelent meg részben a Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár, részben a Várostörténeti és néprajzi tanulmányok (Kunszentmárton) kiadványsorozatában. Jelenleg a kunszentmártoni katolikus kalendáriumon dolgozik, amely az egyes szentek helyi tiszteleti formái mellett ismerteti az azonos névre keresztelt jeles kunszentmártoni személyiségek életét és munkásságát.

Józsa László ismertsége – munkássága révén – túlnyúlik a város határán. Mindezt kiténtetése is jól megmutatják: Csete Balázs emlékérem, Pro Urbe Kunszentmárton (1997), Nagykunságért díj (2001), Kunszentmárton díszpolgára cím (2005), Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért díj (2016), Jász-Nagykun-Szolnok megyei Prima Díj (2017), Jászságért díj (2017).

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Józsa László fontosabb helytörténeti munkái:

1. A céhpatrónusok tisztelete Kunszentmártonban. In: Bereczki Ibolya – Szabó László (szerk.) *Kunszentmárton és a Tiszazug kisipara*. Szolnok, 1982. 42-357.
2. *A kunszentmártoni Nagyiskola története 1838-1968*. Kunszentmárton.
3. A kunszentmártoni Nagytemplom két évszázada. *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok 2*. Budapest, 93-104.
4. Kunszentmárton múlt századi szentembere: Ökrös József. In: BARNA Gábor (szerk.) *Szentemberek – a vallásos élet szervező egyénisége*. Szeged – Budapest, 1998. 233–244.
5. Megszentelt kövek. Kápolnák, Szobrok, kereszték és temetők Kunszentmártonban. Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 4. Szeged, 1999. 430 oldal, 199 kép
6. XVIII. századi hímezett Mária-képek a kunszentmártoni Nagytemplomban. In: Barna Gábor (szerk.) *Boldogasszony – Szűz Mária tisztelete Magyarországon és Közép-Európában*. Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 7. Szeged, 2001. 279–287.
7. Egy gazdacsalád olvasmányai a 19. században. *Tisicum. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei múzeumok évkönyve XII*. Szolnok, 2001. 413–417.
8. A Szentháromság tisztelete Kunszentmárton. In: Barna Gábor (szerk.) „*Oh, Boldogságos Háromság*” – *Tanulmányok a Szentháromság tiszteletéről*. Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 12. Szeged, 2003. 165–174.
9. A kunszentmártoni kereszték mint a környező körmenetek állomásai. In: Barna Gábor (szerk.) *Kép, képmás, kultusz*. Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 16. Szeged, 2006. 241-257.
10. „*Isten hajléka az emberek között*.” *A kunszentmártoni római katolikus nagytemplom*. Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 21. Szeged – Budapest – Kunszentmárton. 327 oldal, színes és fekete–fehér képek

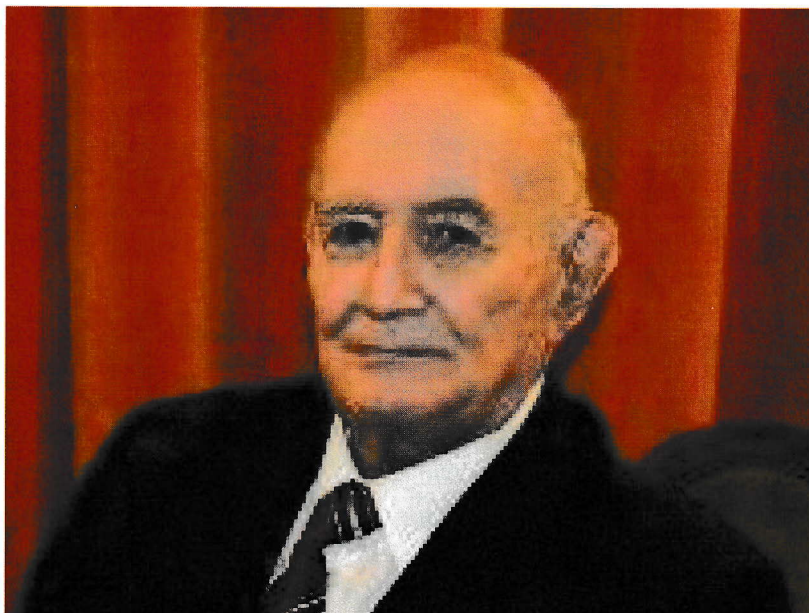
11. Ministráns hagyományok Kunszentmártonban. In: Barna Gábor (szerk.) *Rítus és ünnep. Rites and Feasts*. Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 25. Szeged, 2010. 428–434.
12. „*Introibo ad altare Dei*” *Kunszentmárton katolikus papjai*. A vallási kultúrakutatás könyvei 23., Várostörténeti és néprajzi tanulmányok 7. MTA-SZTE Vallási Kultúrakutató Csoport, Szeged-Kunszentmárton, 2016. 700 oldal, 27 színes és 250 fekete-fehér ábra
13. *Fénysugarak Kunszentmárton múltjából*. Várostörténeti és néprajzi tanulmányok 13. Kunszentmárton, 2017. 238 oldal, színes és fekete-fehér képek

Tóthné Barna Mária: A hűség embere – Születésnap interjú Józsa László tanár úrral. *Kunszenti Hírek 2021. május 12.*

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom azt a beadványt, hogy

„Józsa László tanár, helytörténeti kutató, közéleti ember”

munkásságát a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2023. július 05.

Név: *Monica Mária*

Cím, elérhetőség: *5440 Kunszentmárton
Vörösmogy u. 18.*

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom azt a beadványt, hogy
„Józsa László tanár, helytörténeti kutató, közéleti ember”

munkásságát a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2023. július 5.

Név: Mohácsi Bernadett

Cím, elérhetőség: 5440 Kunszentmárton, Bartók B. u. 10.

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom azt a beadványt, hogy

„Józsa László tanár, helytörténeti kutató, közéleti ember”

munkásságát a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2023.

Név: Gulácsi Ferenc

Cím, elérhetőség: 5440, Kunszentmárton Juhász Gyula utca 21.

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom azt a beadványt, hogy

„Józsa László tanár, helytörténeti kutató, közéleti ember”

munkásságát a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2023.

2023. máj 5.

Név:

Uzun Imre

Cím, elérhetőség:

Kunszentmárton, Petőfi u 22.

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom azt a beadványt, hogy

„Józsa László tanár, helytörténeti kutató, közéleti ember”

munkásságát a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2023. *júl. 17.*

Név: *Fényházi László*

Cím, elérhetőség: *5490 Kunszentmárton
Séchezy u. 11/A*